

TÁJÉKOZTATÓ A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS 2012. ÉVBEN VÉGZETT MUNKÁJÁRÓL

Szervezeti hírek

A 2011. májusi tisztújító Küldött Közgyűlése óta a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács tevékenységét annak érdekében szervezi és folytatja, hogy az megfeleljen az időközben meghirdetett Európai Unió jogszabályokban és a hazai törvényi előírásokban is lefektetett, szakmaközi szervezetekre vonatkozó feltételeknek és megjelenítse a tejágazat széles reprezentativitásán alapuló vertikális, szakmaközi együttműködést.

A Tej Terméktanács működésében két alapvető célt határozott meg:

- közösségi önszabályozó rendszeren alapuló, a tejpiac kiegyensúlyozottabb működéséhez, a kiszámíthatóbb piaci viszonyokhoz való érdemi hozzájárulás, illetve
- az Elnökség által elfogadott marketing koncepció keretén belül a hazai előállítású tejtermékek belföldi keresletének növelése.

Fenti cél megvalósítása érdekében 2012. március 29-én a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnökségének termelői és feldolgozói képviselői Önszabályzó (Szakmaközi) Megállapodást kötöttek arról, hogy a 2012. április 1. napjától 2013. március 31. napjáig tartó kvótaévre az alapár éves átlagára vonatkozó prognózist közzéteszik. Az alapár 2012/2013. kvótaévre vonatkozó éves átlagát, +/- 2,5 %-os eltérési sáv alkalmazásával 86 Ft/kg összegben prognosztizáltuk.

Az Elnökség negyedévente felülvizsgálta az alapár-előrejelzés realitását és úgy döntött, hogy az alapár éves átlagára vonatkozó – március 29-i Közleményében nyilvánosságra hozott – 86 Ft/kg-os prognózist nem módosítja.

A tejpiaci egyensúly és a kiszámítható piaci viszonyok megteremtése érdekében a Tej Terméktanács a jövőben is kiemelt hangsúlyt kíván fektetni a tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló törvényben, valamint ehhez kapcsolódóan a szakmaközi szervezetekről szóló törvényben foglalt jogszabályi lehetőségek és kompetenciák kihasználására. Létrehoztunk egy, külön ezzel a témával foglalkozó terméktanács szaktanácsadói bizottságot, ami nem csak terméktanács feldolgozókat tömörít. Nagyrészt a munkacsoport munkájának köszönhetően 2011-2012. években a tisztességtelen piaci magatartás témakörében mintegy 15 hatósági bejelentést tettünk.

2012 márciusában a Terméktanács Elnöksége döntött a 2015. évi kvótakivezetés hatásait kezelő javaslatokról. Az Elnökség határozatban rögzítette, hogy kiemelt fontosságúnak tarja a kormányzati és szakmai szinten összehangolt, ütemezett és célirányos felkészülés soron kívüli megkezdését. A várható piaci zavar során kulcskérdés lesz a piaci szervezettség, a termelési hatékonyság, a belföldi kereslet alakulása. Amennyiben ezeket a problémákat sikeresen

A Tej Terméktanács Kiemelt Pártoló Tagjai:

kezeljük, akkor jó esély van egy átrendeződött európai tej-ágazati struktúrában kihasználni a konjunkturális hatásokat a magyar tejágazat számára. A javaslatokat a Kormány is megkapta.

2012. június 1-jén került megrendezésre a 20 éves fennállását ünneplő Tej Termékτανács 37. Tej Világnapi rendezvénye. A rendezvényen Stratégiai Partnerségi Megállapodást kötött a Vidékfejlesztési Minisztérium és a Tej Termékτανács. Ez volt az első olyan stratégiai partnerségi megállapodás, amelyet a Vidékfejlesztési Minisztérium egy társadalmi szervezettel kötött. A stratégiai partnerség minden eddiginél szorosabb együttműködést tesz lehetővé a tejágazatot érintő jogszabályok és a jogszabályokat megalapozó koncepciók előkészítési munkájában, valamint az elfogadott jogszabályok hatásainak értékelésében annak érdekében, hogy javuljon a tejpiac jogszabályi kereteinek minősége. A megállapodás alapvető célja, hogy annak eredményeként növekedjen a tej termékpályát érintő szabályozási mozgástér, enyhíthetőek legyenek a szélsőséges piaci ingadozások, csökkenthető legyen a tejágazat kitettsége a nemzetközi hatásokkal szemben.

A Termékτανács Elnöksége 2012. augusztusi határozatában megállapította, hogy a tejvertikumban kialakult helyzet kezelése érdekében elengedhetetlenül szükségesnek tartja az állami költségvetés szempontjait, a társadalmi igényeket és a gazdasági szereplők elvárásait szem előtt tartó, differentiált áfa-csökkentés mielőbbi meghirdetését. Javasolta, hogy egyes tejtermék-kategóriába sorolt, az ágazat vezértermékeinek minősülő termékek általános forgalmi adója a kedvezményes, 5 %-os adósávba kerüljön átsorolásra. A Tej Termékτανács támogat minden olyan kezdeményezést, ami az alapvető élelmiszerek Áfa mértékének jelentős csökkenését célozza.

2012. szeptember 12-én Gárdonyban került megrendezésre az AMC támogatásával a II. Tejágazati Konferencia, „Tejágazati tendenciák és kilátások” címmel, mintegy 250 résztvevővel. A konferencia alapvető tematikája a kvótaszabályozás 2015. évi megszűnése utáni időszak piaci hatásainak kezelésére irányuló javaslatok, lehetőségek megvitatása volt, nem figyelmen kívül hagyva az idei évben kialakult helyzetet, hiszen a második negyedévben bekövetkezett áresés szinte kilátástalan helyzetet teremtő évszázados aszályal folytatódott.

A Termékτανács képviselői 2012 novemberében egyeztetést folytattak a Vidékfejlesztési Minisztérium munkatársaival a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvényjavaslatnak a tejágazatot érintő rendelkezéseiről. A megbeszélésen a Termékτανács üdvözölte, hogy a tervezet szerint a jövőben kiemelt preferencia illeti meg az állattartást folytató gazdálkodókat, ugyanakkor javaslatokat fogalmaztunk meg a tejtermelés kiszámíthatóságát és a bizonytalansági tényezők csökkentését, illetve a takarmánytermő területek biztosítását szolgáló módosításokra. A Minisztérium jelezte a Termékτανács részére, hogy a törvényjavaslat országgyűlési tárgyalása során számos módosító javaslat kerül még benyújtásra, melyek mások mellett a Termékτανács által felvetett problémákat is megnyugtatóan kezelni tudják. Az elért eredményeket a törvény végszavazásakor lehet értékelni.

A Termékτανács 2012. november 29-i Küldött Közgyűlése a szervezet belső életét meghatározó alapszabályi módosításokat fogadott el. A módosítások egy része – a szakmaközi szervezetekről és az agrárpiaci szabályozás egyes kérdéseiről szóló 2012. évi CXXVIII. törvény rendelkezéseinek „átvezetését” jelenti (azaz „technikai jellegű”) – a döntést követően hatályba is lépett.

A szakmaközi szervezet működésével, a tagsági és testületi kompetenciákkal, a reprezentativitással és a választási renddel, valamint az elnökségi összetétellel kapcsolatos

változások 2014. március 1-jén lépnek hatályba. Ezt a megoldást az indokolta, hogy a következő választások előtt időben, az esetleges személyi kombinációktól elvonatkoztatott, elvi alapú döntések születhessenek.

A változtatások közös alapja, hogy a szervezet meg tudja felelni azoknak a feladatoknak és kihívásoknak, amelyet az uniós tejsomag, valamint a magyar szabályok egy szakmaközi szervezetre testálnak.

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács egyik legfontosabb törekvése, hogy a tejágazat piaci szereplői rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel (különösen információkkal, adatokkal és előrejelzésekkel), amelyek szükségesek a gazdasági tevékenység tervezhetőbbé tételéhez, valamint az eredményes működéshez.

A fenti cél szellemében újítottuk meg a Tej Terméktanács weboldalát (www.tejtermek.hu), melyen a szakmai kiadványaink (Tagi Tájékoztató, Jogszabály figyelő, Piaci helyzetelemzés, Sajtószemle) mellett megtalálhatóak mindazok az ágazatot érintő tájékoztatók, jogszabályok, közlemények, érdekességek, szervezeti hírek, piaci és ár adatok, melyeket ajánlunk mindenki szíves figyelmébe.

Tejpiaci helyzet

2012-ben a hazánkban – javarészt a világban, de még inkább Európában végbement változások hatására – ellentmondásos folyamatnak lehettek alanyai a piac szereplői. A termelés és felvásárlás az év egészében nőtt ugyan, de a növekedés az év első felére koncentrálódott. Ennek megfelelően először egy kínálati, majd a nyár közepétől egy keresleti piac alakult ki számos uniós országban, így Magyarországon is.

Ezt a tendenciát az olasz és a holland spot árak alakulása, majd ezt követő felvásárlási árcsökkenés, majd növekedés hűen jelezte, illetve igazolta. A magyar felvásárlási ár év végére gyakorlatilag elérte az egy évvel ezelőtti szintet, az éves átlag minimális mértékkel (0,4 %) több a tavalyinál, de 20 %-kal magasabb a 2010-es árszintnél.

A termelési többlet részben az alapanyag-kivitel növekedésén, részben a feldolgozás bővülésén keresztül realizálódott. A belső fogyasztás stagnálása a feldolgozott termékek exportjának bővülésével, importjának csökkenésével járt együtt. Ez utóbbihoz közvetett módon hozzájárult a diszkriminatív árképzés félévtől érvényes tilalma, amely ugyanakkor egyben az 1,5 %-os UHT tejek belföldön értékesített mennyiségének érdemi emelkedését is jelentette. A feldolgozók ún. átadási árai a kínálati pozíció miatt általában stagnáltak, ugyanakkor a fogyasztói árak – termékenként differenciáltan –, esetenként az éves infláció mértékét jelentősen meghaladó mértékben emelkedtek.

Jogalkotás

Törvénymódosítást kezdeményezett a Terméktanács a multinacionális áruházláncok diszkriminatív árképzése miatt. Az áruházláncok az importtejet nullaszázalékos haszonkulccsal, alacsony áron értékesítik, de a magyart drágán teszik fel polcaikra. A diszkriminatív árazás tilalmával kiküszöbölhető, hogy a kereskedők azonos termékeknél más árrést alkalmazzanak a magyar, illetve a külföldi áruknál. A törvénymódosítás így biztosítja a hazai és a külföldi áruk közötti azonos elbírálást (2009. évi XCV. törvény).

Az Országgyűlés 2012 júliusában fogadta el a szakmaközi szervezetekről és az agrárpiacon szabályozás egyes kérdéseiről szóló 2012. évi CXXVIII. törvényt. A Terméktanács jövője

szempontjából legfontosabb törvény kiemelt célja, hogy biztosítsa a hatékony piacszabályozást az egyes ágazatokban. Az agrárpiaci rendtartásról szóló törvény helyébe lépett jogszabály a mezőgazdaságban működő termelői szervezetek, termelői csoportok, valamint szakmaközi szervezetek működését is szabályozza. A szakmaközi szervezetek létrejöttével a kialakuló önszabályozó tevékenység megkönnyítheti az ágazati érdekegyeztetéseket, és elősegítheti a kormány szakmai és jogalkotási munkáját is.

A törvény későbbi módosításai értelmében, amikor egy versenykorlátozó magatartás horizontális jellegű (*pl. ha egy szakmaközi szervezet keretében jön létre*), azaz az ágazat valamennyi piaci szereplője egyformán érintett benne (így egyik piaci szereplő sem kerülhet előnybe általa a többihez képest) nem merül fel a 'klasszikus' értelemben vett kartell.

Rendkívüli jelentőséggel bír a hazai tejágazat jövője szempontjából, hogy a nyerstej Magyarországon történő értékesítésére irányuló szerződést a nyerstej feldolgozásáig írásba kell foglalni. A határozott időre kötött szerződés időtartama legalább 6 hónap. Amennyiben a szerződés a hatósági ellenőrzés, illetve a figyelmeztetés után sem kerül megkötésre, a mezőgazdasági igazgatási szerv visszavonhatja az érintett piaci szereplők működési engedélyét.

Megjelent továbbá a szakmaközi szervezetekről és az agrárpiaci szabályozásról szóló törvény első végrehajtási rendelete is (124/2012. (XII. 6.) VM rendelet). A rendelet meghatározza a 'tej- és tejtermék-ágazati termelői szervezetek' és a 'tej- és tejtermék-ágazati termelői szervezetek társulásai' elismerésére vonatkozó eljárási szabályokat és az elismerés egyes feltételeit.

A Termék Tanács kezdeményezésére a rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtott csekély összegű (de minimis) támogatásról szóló 41/2008. (IV. 3.) FVM rendelet módosításával 2012. évben is volt lehetőség a szerződéses piaci kapcsolatok elterjedésének elősegítése érdekében vissza nem térítendő állami támogatás igénybevételére (42/2012. (V. 3.) VM rendelet).

A Tanács 2012 februárjában elfogadta azt a tejpiacon vonatkozó rendeletet ('Tej-csomag'), amelynek elsődleges célja, hogy javítsa az EU tej szektor működését. A tejágazat és a tejtermékek szerződéses viszonyára vonatkozó rendelkezések elsősorban arra a mély válságra születtek válaszul, amely a tejágazatot 2008-ban és 2009-ben érintette. A szabályozás azonban már a tejkvóta rendszer 2015-től történő eltörlését is szem előtt tartva került felépítésre. 2012. október 3-tól a 'Tej-csomag' összes rendelkezése hatályba lépett.

Az EU Bizottság az év során többször és kiemelten foglalkozott a tejpiacon helyzettel. A Bizottság az év folyamán nem tartotta megalapozottnak a tejpiacon beavatkozást, mivel a 2009-ben tapasztalt igen rossz piaci állapotokhoz hasonló állapotok még nem alakultak ki. A közép- és hosszú távú kilátásokat kedvezőnek ítélte a tejágazatban. Az EU Bizottság azon a véleményen volt, hogy nincs változásra/változtatásra szükség a meglévő jogszabályi keretben.

A Magyar Közlöny 2012. évi 102. számában jelent meg a 79/2012. (VII. 27.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állattólét támogatás részletes feltételeiről szóló 18/2011. (III. 9.) VM rendelet módosításáról. A módosítás tartalmazta azt a rendelkezést is, ami értelmében 2012. évben kifizetési kérelmet nem lehetett benyújtani.

A 132/2011. (XII. 22.) VM rendelet 2. §-ában a „4,60 Ft” szövegrész helyébe az „5,80 Ft” szöveg lép, így történelmi bázis jogosultságunként legfeljebb 5,80 Ft tej támogatás vehető igénybe (2011. év vonatkozásában).

Marketing, eredetvédelem

A belföldi kereslet fokozása érdekében elfogadott marketing koncepcióban a tejtermékekhez kapcsolódó általános fogyasztói megítélés javítását kívánjuk elérni a tej-szív logó, mint egy „ágazati brand” ismertségének és elfogadásának növelésével, továbbá az egyes tejtermékeknek a magyar gasztrokultúrában betöltött szerepének és értékének hangsúlyozásával.

2012 júniusában elfogadásra került a Tej Terméktanács Védjegyhasználati Szabályzata, mely a 2007. évben lajstromozott 'TEJ-SZÍV', illetve a 2012 júniusától oltalom alatt álló 'TEJSZÍV MINŐSÉGI, MAGYAR' ábrás védjegyek használatára vonatkozó általános rendelkezéseket, továbbá azon feltételeket tartalmazza, amelyeket az Terméktanács a lehetséges védjegyhasználókkal szemben támaszt.

A magyar tejágazatnak – a sikeres hazai és nemzetközi piaci részvétel érdekében – számolnia kell a földrajzi árujelzők használata és jogi oltalma által biztosított versenyelőnnyel is. Ennek érdekében a Terméktanács elkészítette és benyújtotta a '*magyar rögös túró*' oltalmi kérelmét és termékleírását a VM által működtetett Magyar Eredetvédelmi Tanácshoz (MET). A termékleírást a MET elfogadta. A várhatóan 1 évig tartó EU oltalmi eljárás hivatalos része ezzel megindult.

A Tej Terméktanács az elfogadott marketing tervében rögzítetteknek megfelelően a következő közösségi marketing tevékenységet kezdte el, illetve végezte az elmúlt hónapokban:

1. Megaboard kampány – Tej-szív, minőségi, magyar, SZÍVVEL, LÉLEKKEL! logót és szlogent tartalmazó 14 db tábla kihelyezése egyéves időszakra, autópályák és főútvonalak mellé.
2. Online reklámkampány – www.nlcafe.hu oldal, a Nők Lapja Café önálló téma szponzoráció (rögös túró), 2012. december 17-30. között.
3. Sajtó reklámkampány – Nők Lapja, Meglepetés, Best – különleges hirdetési összeállítás (recept), összesen 6 alkalommal, 2012 utolsó két hetében.
4. TESCO/INTERSPAR/SPAR bevásárlókocsi reklámkampány, 4 hét, 2012. december – 2013. január időszakban.
5. Gyerekvilág Élményhétvége kiállítás - iskolai edukációs program bemutatása
6. A Nagy Kadarkakönyvben önálló gasztronómiai jellegű megjelenés

A megaboard kampány és a kiállítás kivételével a közösségi marketing kampányok fő üzenete – megfelelően az elfogadott marketing tervnek – a következő volt:

- *vonzó gasztronómiai látvány segítségével a hagyományos rögös, morzsalékos étkezési tehéntúró, (mint hungarikum) az elismert magyar konyha számos ételének fontos alapanyagaként történő pozicionálása,*
- *fókuszálás a gasztronómiai vonalra, érzékszervekre ható képi megfogalmazásokkal.*

Magyar Turizmus Zrt. Agrármarketing Centrum Igazgatóság által kiírt 2012. évi tej és tejtermék fogyasztói kampány és ehhez kapcsolódó eladásösztönző kereskedelmi akció során a Terméktanács formai, tartalmi és média-elhelyezési szempontjai (arculata) érvényesültek a kampány során, így különös tekintettel a Terméktanács kreatív elemeinek használatára.

Elkészült a különleges tejtermékekre és a különleges kézműves tejtermékekre vonatkozó Magyar Élelmiszerkönyv előírás. A gyártók feltüntethetik a tejtermékek csomagolásán a „különleges minőségű” és a „különleges kézműves” tejtermék elnevezést, amennyiben a szabályozás szerinti önkéntesen vállalható kötelezettségeket teljesítik.

Budapest, 2013. január 21.